

KVINDEBLADET

• HVAD VI VIL •

UDGIVET AF

DE SAMLEDE KVINDEFØRENINGER.

Nr. 2.

Udgaar hver Søndag. Abonnement 60 Øre
pr. Kvartal foruden Postpenge. Annoncer
pr. Petitlinie eller dens Plads 10 Øre.

København, Søndagen den 8. Januar 1893.

VI. Aargang.

Alle Klager over Uregelmæssigheder i
Bladets Forsendelse bedes indgivet til
det Posthus, hvorfra Bladet udleveres.

Frit Vidnesbyrd.

Morten Pontoppidan er en modig Mand. Da det var hans Overbevisning, at han ikke kunde staa i Folkekirken som Præst, nedlagde han sit Embede og blev Højskolelærer.

Da det efter hans Mening var uforsvarligt, som Ministeriet handlede med Folket og dets Grundlov, protesterede han offentligt, blev anklaget og førte selv sin Sag for Højesteret i fuldt Præsteornat og med mange djærve Ord om Sandhed og Retfærdighed.

Havde Danmark mange saadanne Mænd, saa var vi sikkert for lang Tid siden ude af vort politiske Uføre.

Man har derfor Grund til at vente sig meget, naar Morten Pontoppidan udgiver et Skrift, som han kalder „Frit Vidnesbyrd“. Desværre bliver man bedrøveligt skuffet ved det nylig udsendte Prøvenummer.

Forfatteren fortæller, at han udgiver dette Tidsskrift for at skaffe sig en Prædikestol, som han ikke længere kan undvære. Véd Hr. Pontoppidan da ikke, at en Prædikestol er der alle Vegne, hvor en Taler kan samle en Tilhørerkreds? Men hvilke Tilhørere mener Hr. Pontoppidan at tale til i denne sin Tiltrædelsesprædiken i „Frit Vidnesbyrd“.

For kirkeligsindede Folk er Morten Pontoppidan en Kætter, som man beder Gud bevare sig for, og for religiøse søgende Mennesker, der arbejder og er besværede, har Talen intet at give. Den har intet at give, fordi den vidner om Ukendskab til, hvad der lides og kæmpes for i Samfundets nuværende Nødtilstande, og den mætter ikke den hungrende Skare med at fortælle: „Det, der skal lyse for Mennesker, saa de finder Vej derved, det maa træde frem i Kød og Blod,

i et Stykke Menneske og ikke i et Stykke Teologi,“ naar man mærker, at samme Forfatter sidder fast til Halsen i Teologiens Hængedynd, og baade i Sprog og lange Tirader væver Side op og Side ned om Jung Stillings Værker i 12 Bind og den galliske Bisp Martins Fødselsdag den 11. Novembor for 1492 Aar siden, Philip af Macedonien og andre; selv om det er for at vise en ejendommelig Type frem. Det er at give *Stene for Brød*.

Men maaske vil Morten Pontoppidan ikke have Folket i Tale, men kun Præsterne og deres Venner indenfor Kirkens Ramme, thi han siger blandt andet: „Jeg tilstaar, at jeg føler Bekymring ved at tænke over, at Prædikestolen i den danske Folkekirke — at Mynsters, Grundtvigs, Martensens, Hostrups Prædikestol øjensynlig er stærkt i Færd med at tabe sin gamle præstige.“

Men tror da virkelig Morten Pontoppidan, at den religiøse Fornylse, der skal hæve Menneskeslægten til en højere Moral, at den vil komme indenfor Kirken? — nej, den vil en skønne Dag som en levende Kilde udspringe derfra, hvor den dybeste Muldjord er, der, hvor Masserne vaander sig i Lidelse og Kamp for social Retfærdighed.

Pontoppidan har kastet Præstekjolen, og det var en god Begyndelse til at tage fat med Hakke og med Spade, til at bringe de tilstoppede Kilder til at springe, at Folket kunde drikke det klare forfriskende Vand; der arbejdes ikke godt i den lange Præstekjole.

Men netop, hvad der er en Anbefaling udenfor Kirken, er en absolut Hindring til at komme ind i Kirken. „Frit Vidnesbyrd“ vil, hvis det læses af Præster, kun betragtes som et Fænomen, thi Fornylsen kan ikke komme fra Forstenelsen. Det er altsaa aligevel ude i Folket, at M. P. skal tale.

Og skal Morten Pontoppidan finde den Prædikestol midt i Folket, som han søger, da maa han frigøre sig fra alle sine teologiske Fraser og kaste sig selv ud paa Dybet i den lidende Menneskehed. Der er Perlen at finde.

Er det det etiske i Menneskelivet, er det den religiøse Trøst, M. P. vil række sine Tilhørere, da maa det ogsaa være Trøsten for i Dag for Sorgen og Nøden, den timelige og den aandelige — netop i Dag. Skal Taleren give sig selv som „det nærende Brød for Samtidens altid skrigende Nød,“ saa maa samme Taler ogsaa leve med i de store sociale Spørgsmaal, der sætter Sind og Tanker i Bevægelse; der kaster Folk i Fortvivlelse og bringer de store Sjæle til at gaa i Ilden.

Og hvem, der kender lidt til Arbejdsbevægelsen, Kvindebevægelsen, Fredsbevægelsen og alle de Tusinde Spørgsmaal, der er oppe i Øjeblikket, de véd ogsaa, at der er aandelig Hunger og Trang til religiøs Trøst — ikke lange Forklaringer om Mænd og Kvinder, der har levet, som læses ud af Bøger, og som Folket ikke kender, men levende Tale om den Styrke, Mennesket gemmer i Bunden af sit eget Indre, om Sandhedens og Kærlighedens Sejr, om Retfærdighed og Lykke.

Hr. Pontoppidan maa vide, at Præsterne har syndet mod Folket, og netop derfor taaler Folket i Øjeblikket end ikke Præstekjolen, langt mindre teologiske Afhandlinger. Men Hr. Pontoppidan maa ogsaa vide, at derfor banker der ikke mindre længselsfulde Hjerter efter det store Fredens og Glædens Evangelium, der kan trøste og gøre Mennesker stærke i Kampen for Menneskeværd og Menneskelykke. Det etiske Moment i Folket er ikke mindre levende i vore Dage end før, og det er det, der skal styrkes.